N°. 139. [illegible]

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . **ƒ 1.00.**
Voor elken regel meer. . . . . **» 0.15.**
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

VRIJDAG 4 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . . [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en Buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

Het [illegible] *woord dan* [illegible] uitmaakt van het no. van 29 October.

Het hecht eenige geraaktheid aan onze aanmerking: »dat wij reeds menigwerf in het blad opgemerkt hadden artikelen, die kennelijk een anderen geest ademden, dan men gewoonlijk in zijne hoofdartikelen erkent.»

Zoo het bloot de gegrondheid van onze aanmerking had ontkend, — het ware, meenen wij, voldoende geweest, omdat zijne lezers daarover konden beslissen.

Maar, in plaats van dat oordeel behoorlijk te staven, beschuldigt de redactie ons van »oneerlijkheid, gelijk men zulk eene handelwijze van ons gewoon, gelijk dat onze taktiek is.»

»*De Nederlander* zegt het ook.»

Wij willen de overige beschuldigingen niet aanhalen, want het zijn woorden op hoogen toon; de echo of de navolging van *de Nederlander*, die het dagblad, maar met oneindig minder talent, tracht op zijde te streven.

Het ligt zeker aan ons; — maar wij merkten steeds in *het Dagblad van Leijden* zulk eene verscheidenheid van rigting op, dat wij het hielden voor een *liberaal-constitutioneel-reactionair-antirevolutionair* blad, maar altijd en in elk geval ademende een *anti-Thorbeckiaanschen* geest:

liberaal, want het is *Donker's ministerieel;*
constitutioneel, na de teregtwijzing van *de Nederlander;*
reactionair, toen het van ter zijde stelling der Grondwet sprak;
anti-revolutionair, omdat het onder de vlag van *de Nederlander* zeilt;
anti-Thorbeckiaansch, als volbloed Leijdsch kerkeraadsorgaan.

Zoo op *die wijze* »de belangen van Koning en Vaderland worden behartigd» schiet *de Grondwet* inderdaad [illegible] te kort.

[illegible] redactie zich zou verwij- [illegible] aan de *Dominé's* als hoofdleiders der [illegible] beweging.»

De zoo gunstig bekende R. R. schrijft [illegible] selbode» op nieuw een merkwaardig artikel [illegible] *broken verbond»* getiteld. Hij vestigt, in de allereerste plaats de aandacht op de houding van de »toongevers der Aprilbeweging» vergeleken met de verwijten en beschuldigingen, die zij elkander thans goedvinden »regt christelijk toe te duwen.»

»O *Morgenster*, gij die nog zoo kort te voren, prijktet met buitengemeenen glans in het oog aller geloovigen, wat is uw luister getaand! En gij, *Kronijkske* van Gouda, dat nog onlangs op uwen toetssteen, »door Gods gunst» bevond, dat alles zuiver goud en zilver was; wat is uw toetssteen ontaard en bedorven. [illegible] onedel metaal en valsche munt. En gij [illegible] door de Utrechtsche [illegible] medegesleept, in [illegible] feestvreugde, ons nog onlangs vergastte op uwe lofzangen en triumfliederen, hoe komt het, dat gij nu alreeds uwe snaren [illegible] spant, en niet anders dan hekeldichten en klaagliederen [illegible] geeft en anathema's slingert!

»Ach, het is zoo, een [illegible] verdrijft de nevelen, en het licht breekt door — en daarom taant de *Morgenster*; de begoocheling wijkt, de spooksels van den nacht vlieden, — en daarom zetten *Kronijkske* en *Nederlander* de oude groene bril weder op, die zij in hunne verbijstering hadden afgezet. Alles begint langzamerhand weder op zijne oude plaats te komen en zijne vorige gedaante te hernemen; Fakkel en Morgenster worden weder de aartsvijanden en bestokers van Nederlander en Kronijkske, even als van ouds en de aandoenlijke vriendschap van April is vergeten.»

De verandering, die hier wordt geconstateerd, die ommekeer der gevoelens, was verwacht door ieder, die niet medegesleept was door den hartstogt van den politieken of den godsdiensthaat. De redenen tot die verandering en ommekeer liggen dan ook open en bloot:

»Er is geene andere reden voor, dan deze, dat die vriendschap en dat dit bondgenootschap op geenen wezenlijken grond rustten; dat zij alleenlijk eene vrucht waren van een » volkswaan van den dag » waaraan men toegaf, en dat, met het wijken van dien waan, ook die gehuichelde vriendschap moet wijken en dat verbond moet verbroken worden.

»De geringste aanleiding doet de oude veete, met verjongde [illegible] der boven komen. Het beroepen van een predikant te Amsterdam, die bij de vromen niet in den reuk der heiligheid staat, doet hunnen ijver ontvlammen, terwijl die ijver gelijke opgewondenheid bij hunne tegenstanders opwekt. Dominus Meijboom is een twistappel geworden, die voor een poos den strijd van het politiek op het kerkelijk gebied overbrengt.

Het beroep van Ds. MEYBOOM is inderdaad een twistappel geworden, die de »toongevers der Aprilbeweging», reeds sedert een paar maanden onder elkander oneens, voor goed zal doen scheiden.

Met krachtige, maar de waarheid in geenen deele verkortende uitdrukkingen wordt nu de geest geschetst, die deze onzalige twisten en partijschappen aanblaast.

» Wij voor ons betreuren overal en ten allen tijde kerkelijke twisten en partijschappen, zelfs dan als zij zich tot het bloot kerkelijk terrein bepalen. Want waarlijk, het is niet om de *waarheid* en hare zegepraal te doen. De oude Adam, de zelfszucht en hoogmoed, die nergens zoo scherp uitsteken dan in geestelijke zaken, vervullen de voornaamste rol. De vromen meenen de wijsheid en de absolute waarheid in eigendom te hebben; en niet te vreden met het rustig bezit dier groote schatten, kunnen zij zelf niet dulden, dat anderen zoo gelukkig niet zijn. Zij moeten, zij willen heerschen. In hunne godsvrucht werpen zij aan andersdenkenden de grofste lasteringen en scheldwoorden tegen, die er te vinden zijn. »Godsverzakers, godverloochenaars, ongodisten, verdervers van kerk en staat, » dit zijn nog maar weinige van de liefelijke titels, waarmede de Nederlander dominus Meijboom en die van zijne school gelieft te bestempelen. Hoe godvruchtig! En de heer Groen van Prinsterer, die apostel van het ware geloof, opmerkzaam gemaakt op zoo grove inconsequentie verdedigt zich door te zeggen: » dit ligt in onze beginselen!»

Reeds heeft v. R. in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* aangetoond, dat de heer GROEN, door zijne verklaring: »dit ligt in onze beginselen!» gelijk wordt aan ROBESPIERRE. Ook R. R. onderzoekt die beginselen en komt tot eene slotsom, welke niet minder getrouw de verderfelijke strekking der anti-revolutionnaire partij in het helderst daglicht stelt.

»Maar welke zijn dan toch die beginselen, die er toe leiden om koelbloedig, willens en wetens, andersdenkenden te vervloeken en te verguizen? zijn dat beginselen [illegible] heeft, die alles [illegible], komt de magt er bij, uitwerpt, [illegible]. Het is diezelfde hoogmoed, die de kerkers om [illegible] geloofswille opent, schavotten oprigt en brandstapels aansteekt, — alles *ad majorem Dei gloriam*.

»De *beginselen* van Groen en de zijnen — het is thans openlijk gezegd en beleden — brengen mede allen, die zich niet in den stroom hunner rigting, als willooze en wetenlooze stukken drijfhout, laten medeslepen, te verklaren en te behandelen als godverloochenaars, ongodisten, antichristenen! Wij wisten het sedert lang en hadden die belijdenis niet noodig. Maar teekent het aan, gij kiezers, die in uwe verblindheid, in uwen [illegible] daardoor gelegenheid gaaft *die* beginselen in het openbaar te doen gelden; gij, die hun invloed verschaftet op de belangen van staat en magt om uit uwen naam hunne beginselen toe te passen op de wetgeving. Teekent het aan, gij leden der kerk, die ter goeder trouw meent uwen Heer te dienen naar uw geweten en de waarheid te zoeken naar de mate van het licht dat in uwen geest is ontstoken. Gij zijt in het oog van hen, wier bondgenootschap gij u liet verleiden te zoeken, nietswaardige ongodisten, die men duldt omdat men *moet*, maar die men niet langer dulden zal, zoodra men *kan*.

»Voor iemand, die meent, dat de godsdienst in de eerste plaats tot zachtmoedigheid, tot liefderijkheid en tot eene kleine gedachte van zich zelven moet stemmen, is het een schouwspel, dat pijnlijk aandoet, zoo vinnige veete, in naam der godsdienst te zien ontbranden en zoo hevigen strijd te zien voeren. Hij die erkent hoe moeijelijk het is, de waarheid te vinden en die hij zelf ieder oogenblik voor dwaling bloot staat, slaat met walging de oogen af van die uitspraken op meestertoon, als klonken er onbedriegelijke orakels, die verkondigen: *ik* en *ik* alleen weet het! *Ik* heb de waarheid! Gij, blinden en verdoolden! zwijgt en aanbid, of weest vervloekt!

»O hoogmoed, wat voert gij vreesselijke heerschappij over den menschelijken geest! Maar die hoogmoed is niet uit Christus. Of is den Christen geene nederigheid geleerd, geene liefde gepredikt?

Deze strijd kan, evenwel, niet lang tot het kerkelijk terrein beperkt blijven. Uit de natuur van het streven der anti-revolutionnairen, zal de strijd weldra op nieuw op het politieke terrein worden overgebragt. Reeds zien wij de voorbereidende maatregelen daartoe genomen, en [illegible] reeds wordt het Ministerie tot »overgeven» of tot »abdicatie» genoopt. R. R. beschouwt, hetgeen we thans door de anti-revolutionnairen op politiek terrein zien verrigten, als »mijnen» die gelegd en gevuld zijn, »die springen zullen êer men er om denkt.»

»In het verslag over de begrooting zijn de mijnen kunstig gedolven, men weet niet hoe, maar zij zijn er. Zij zullen veel geruchts en mogelijk een groote bres maken, en dan zal men de anti-revolutionnairen, met den profeet aan het hoofd de bres zien bestormen. En die bres zal flaauwelijk verdedigd worden door Floris van Hall en Dirk Donker, die zich liever een weinig schuil zullen willen houden; maar anderen zullen hunne taak verrigten — en het gevolg zal wezen, dat er volslagen vijandschap ontstaat tusschen de anti-revolutionnairen en de regering met hare partij. Dit zal bij gelegenheid der discussiën over de begrooting gebeuren zoo zeker als dominus Meijboom, in weerwil van alle tegenkanting, in Amsterdam het herdersambt zal aanvaarden. Alle illussiën zullen ophouden, en daarmede ook het onmogelijke bondgenootschap van April. Maar met dat bondgenootschap ontvallen aan de Regering de kurken, waarop zij tot dus ver dreef. Zal zij zinken, of de hand ter redding uitsteken naar de constitutionnelen?

»Wij zullen zien.»

Dat »de constitutionnelen» de eenige toevlugt zijn, waarheen de Regering, door de verschillende fractiën der om den April-palm der overwinning strijdende dweepzieke partij opgejaagd, zal moeten de wijk nemen, is reeds lang voorspeld.

De Aprilbeweging zoowel als de tegenwoordige strijd, tusschen hare toongevers bemerkbaar: beiden zullen tot niets anders hebben gestrekt, dan om aan te toonen:

het verderfelijke van een volkswaan van den dag
en de kracht, waarmeê de vrijzinnige beginselen in het hart der Natie zijn geworteld.

Nederland [illegible]

De [illegible] verklaart, dat hij een [illegible] discussiën». En toch telt [illegible] reeds duizend een en dertig nummers!

»Maar eene beraadslaging, waardoor de Natie omtrent de *eigenlijke beteekenis der verandering van Ministerie* en omtrent den *waren toestand der publieke zaak* ingelicht wierd, zou door ons als *doeltreffend* worden beschouwd.»

Alsof nog voor één verstandig man in het geheele land onbekend ware »*de eigenlijke beteekenis der verandering van Ministerie*» en den »*waren toestand der publieke zaak*»!

Persoonlijk belang en persoonlijke [illegible] de beteekenis. Onvermogen om [illegible] en volksdrift; [illegible] is de [illegible]

Het »doeltreffende» zal evenwel niet bereikt worden. De *Nederlander* herinnert zich met schrik, hoe de heer VAN HALL »zich altijd zorgvuldig onthouden» heeft van bij de behandeling der begrootingswetten »te treden in *staatkundige* discussiën.»

De vrees wordt tevens geuit, »dat de Minister dit maal veel steun zal hebben, ook bij zijne tegenpartij. Ook de vrienden van het vorig Ministerie [illegible] aldus besluit de anti-revolutionnaire, in eene voorbeeldelooze vlaag van eigenliefde — »kunnen op eene beraadslaging, waardoor men tot eene *revue rétrospective* zou geleid worden, niet gesteld zijn.»

Zoo iemand, dan zouden »de vrienden van het vorig Ministerie» winnen bij dergelijke »*revue rétrospective*».

Op nieuw zou de Natie door de [illegible] getroffen:

dat zij, door de April-beroerders [illegible] medegesleept om een volkswaan van den dag [illegible];

dat de Tweede Kamer [illegible] samenstel en neutraliserende verbindingen [illegible] zieden den hartstogt van dien »volkswaan» is voortgekomen;

dat zij zich tot werktuig van eerzuchtigen heeft laten gebruiken;

dat zij [illegible] den [illegible] zijne vrienden. [illegible] vrienden van het [illegible] Ministerie nogtans ditmaal den Minister VAN HALL zouden zenden, het zou geschieden — bij [illegible] zij [illegible] die [illegible] waren — omdat zij, zonder aanzien des persoons, het beginsel zullen willen handhaven, dat [illegible] om redenen, buiten die beginselen liggende, mag worden afgestemd.

De Minister van Oorlog is — ondanks zijne naauwe verwantschap aan de anti-revolutionnaire partij — ook bij de *Nederlander* niet gelukkig met zijne ontwerpen van wet.

De *Nederlander* vereenigt zich met het „scherp vertoog", dat het „*Weekblad voor de Burgerlijke Administratie*" geleverd heeft tegen de voordragt op de *inkwartiering*.

Ten slotte wordt gezegd:

„Een [illegible] tegen de militaire autoriteiten op de militaire autoriteit. Neen, ook wij meenen dat men in Nederland en volgens de Grondwet aan dezen waarborg niet genoeg heeft."

Zeer juist heeft de *Nederlander* de anti-revolutionnaire wetmakerij van den heer FORSTNER VAN DAMBENOY geschetst.

Ook de heer GROEN beroept zich, ter verdediging, in de *Nederlander*, van aanvallen tegen de *anti-revolutionnaire* leer op de *anti-revolutionnaire* stellingen van een „geachten correspondent."

Mogen wij, van onze zijde, nu ook niet zeggen: „Neen, ook wij meenen, dat men in Nederland, en volgens de regelen van het gezonde verstand, aan dezen waarborg niet genoeg heeft?"

Buitenland.

ENGELAND.

Koning Leopold en HH. familie hebben den 21 Oct. de arsenalen en andere merkwaardigheden te Woolwich bezocht.

De graanmarkt vertoont, in weerwil van niet zeer groote aanvoeren in de jongste dagen, zekere neiging tot prijsvermindering; hetgeen bewijst dat de vrees voor gebrek begint te wijken.

— Er hebben Vrijdag ll. te Wigan onlusten plaats gehad van de zijde der werklieden, die den arbeid gestaakt hebben. Verscheiden [illegible] zijn genomen, wegens verzet tegen de politie; een persoon is daarbij gekwetst of gedood. De zamenscholing was reeds uiteengegaan, toen men de gewapende magt wilde inroepen.

FRANKRIJK.

Het regeringsblad heeft eindelijk het berigt medegedeeld der benoeming van den generaal Baraguay-d'Hilliers tot buitengewoon gezant te Konstantinopel, en wel ter vervanging van den heer de Lacour. Hij zou den 2den November vertrekken. Men verzekert steeds, dat officieren van alle wapenen zich met hem naar Turkije zullen begeven, en de regering dezen zal vrijlaten, in Turksche dienst over te gaan. Dit althans deelt de *Siècle* mede, die er bijvoegt, dat deze zending overeenkomt met de nieuwe wending, welke de zaken in het Oosten genomen hebben.

Ondanks dit alles, meenen gewoonlijk wel onderrigte personen te Parijs, dat voor de aankomst van den generaal te Konstantinopel de zaken op nieuw eene vredelievende wending [illegible] hebben; zij hechten namelijk veel aan de pogingen, welke Oostenrijk thans aanwendt, om de vijandelijkheden spoedig te stuiten en den vrede te verzekeren, daar de loop van zaken in het Oosten gevaarlijk voor Hongarije en Italie zou kunnen worden. Er moeten tegelijk te Londen onderhandelingen, op persoonlijk aanraden van koningin Victoria, zijn aangevangen. Koning Leopold's verblijf in Londen zou ook niet vreemd zijn aan de nieuwe neiging tot schikking; en, op de beurzen te Parijs en Londen hielden, in weerwil van de vijandelijkheden in het Oosten, de geruchten van vredelievenden aard aan, zoo dat daar de fondsen zijn gestegen, op een berigt, dat de keizer van Rusland en de Sultan beide tot eene schikking [illegible] zijn toegetreden. Spoedig zal het moeten blijken, [illegible] of de diplomatie krachtig genoeg [illegible] het reeds uitgetogen zwaard weder even spoedig in de scheede te doen keeren.

TURKIJE.

Het blijkt dat de [illegible] van de wapenschorsing Omer-pacha is ter hand [illegible] na het gevecht bij Isaacti en dat hij zich daarom niet heeft laten weerhouden, om [illegible] te rukken. Hij heeft dan [illegible] een gedeelte zijner troepen bij Widdin [illegible] doen overgaan. Wat nu zijne verdere voornemens zijn, blijkt nog niet, maar het is niet waarschijnlijk, dat Omer-pacha 20,000 man zal hebben afgezonden, enkel om Kalefat te bezetten. Men gelooft dus, dat die magt spoedig door meerdere troepen zal achtervolgd worden en [illegible] zich aan den linkeroever vasten voet te verschaffen.

Of men daarin slagen zal, wordt door velen betwijfeld; daar de Russische krijgsmagt, naar het oordeel van bevoegde schrijvers, de beste partij gekozen heeft, om in dit jaargetijde verdedigenderwijs te handelen en het gemakkelijker zal vallen den Turken den terugtogt af te snijden, dan hun in hunne verschaanste stellingen aan de regterzijde aan te tasten.

Omer-pacha heeft eene proclamatie aan het Turksche leger gerigt, waarin hij zijne soldaten aanspoort, het uiterste voor hunne godsdienst en hun vaderland op te zetten; en degenen die vrees voor den oorlog mogt koesteren, vrijlaat het vooraf te zeggen, daar hij hun dan in de hospitalen en tot andere dienst zal weten te bezigen, doch die eenmaal te velde is getogen en voor den vijand vlugt, zal dadelijk gefusilleerd worden.

De Turksche veldheer zegt vervolgens, dat alle moedige krijgers, die zich voor de godsdienst en den troon willen opofferen, in de gelederen kunnen blijven, en laat zich ten slotte aldus uit:

„Soldaten! heiligen wij ons hart en vertrouwen wij dan op den bijstand van God!

„Laten wij strijden en de opoffering van ons-zelven doen, als onze voorvaderen, en gelijk zij ons vaderland en onze godsdienst ons hebben nagelaten, zoo moeten wij die aan onze zonen nalaten.

„Gij allen weet het, dat het oogmerk dezes levens is, God waardiglijk te dienen en daarna den Sultan, en aldus den hemel te verdienen.

„Soldaten, die eer gevoelt, moet aldus denken en handelen. God behoede ons!"

Dat de oorlog tusschen de Turken en Russen werkelijk als uitgebroken moet worden beschouwd, kan ook daaruit worde opgemaakt, dat den 20 October de Russische kanselarij bepaaldelijk te Konstantinopel gesloten is, en het personeel daarvan zich aan boord van een fregat heeft ingescheept. (Men zie intusschen ook, onder *Frankrijk* en hieronder, wegens berigten van meer vredelievenden aard.)

In een geacht Duitsch dagblad leest men de volgende bijzondere brieven uit Konstantinopel enz.

„Het bevestigt zich, dat de vijandelijkheden zijn uitgebroken. Over het gevecht bij Isaacti vernemen wij, dat ook de Russische landmagt zich in den strijd heeft gemengd, daar zij van den linkeroever van den Donau uit het tegenover haar liggende fort schoot. Niet minder zeker is het berigt, dat de Turken bij Kalefat den Donau zijn overgetrokken. De toebereidselen daartoe waren reeds sinds lang gemaakt. Zoo wordt aan de *Frankfurter Postzeitung* uit Weenen van den 29 Oct. geschreven: „Over de bezetting der tusschen Widdin en Kalefat gelegene eilanden door de Turken verneemt men heden nog uit Widdin, van 22 des morgens, dat de overzetting van troepen en geschut daarheen steeds in den nacht plaats heeft; omstreeks 150 visscherschuiten zijn met dezen overtogt bezig. Intusschen zet Rusland zijne toerustingen op 't ijverigst voort, en verraad geenszins die bereidwilligheid, om zooveel mogelijk toe te geven, die het zoo dikwijls door den *Times* is toegeschreven."

Voorts wordt aan het Duitsche blad geschreven uit Konstantinopel, 20 October:

„Eindelijk zijn gisteren avond de „verbonden vloten" de Dardanellen tot nabij Gallipoli aan de zee van Marmora binnengeloopen. Dit is het gewigtige berigt, dat dezen morgen als zeker hier is bekend geworden. Reeds begon men gisteren met regt eene onberekenbare schade voor de schepen in de baai van Besica te vreezen. Sedert eenige dagen hadden wij eenen ligten zuidewind [illegible] gisteren tegen den middag een storm uit het zuidwesten woei, die geheel Konstantinopel in een stofwolk hulde, zoodat men op 20 tot 25 passen afstands niets meer kon onderscheiden. Van de hevigheid van den storm kan men zich een denkbeeld vormen, wanneer men verneemt, dat binnen de Straat der Dardanellen drie koopvaardijschepen ten gronde zijn gegaan, en wel één zoo spoedig dat zich niemand kon redden. Er viel een weinig regen, doch zoo weinig, dat het stof naauwelijks vochtig is geworden, en heden hebben wij een stillen noordewind met de aangenaamste lentelucht. De inwoners dezer stad hoopten te vergeefs op wat regen, daar bijna alle bronnen zijn opgedroogd en de waterleidingen zoo weinig leveren, dat de prijs van het water zeer gestegen is. Of de verbonden vloten met toestemming of op het verlangen der Verhevene Porte in de zee van Marmora zijn gestevend, is nog niet bekend. Het gisteren of liever heden verschenen officiële *Journal de Constantinople* spreekt met geen woord daarvan, hetgeen doet denken, dat zij zonder aanvrage verschenen zijn, of dat minstens in deze niet alles duidelijk is. Tot deze gissing wordt men ook gebragt, wanneer men verneemt — hetgeen wij uit eene zekere bron weten — dat de Pacha die in de Dardanellen het opperbevel heeft, ten minste acht dagen geleden, zonder instructien voor dit geval was; een feit hetwelk de Turken reeds bij eene andere gelegenheid hebben waargenomen. Op deze wijze houdt zich de Verhevene Porte van alles af en kan zich naderhand daarmede verontschuldigen, dat de Pacha in de Dardanellen naar eigen wil heeft gehandeld.

De oefeningen en afzendingen der troepen nemen overigens steeds toe. Men kan aannemen, dat omstreeks 400,000 man onder de wapenen zijn. Den 17 October gingen alleen van hier 15,000 man per schip naar Trapezunt. Denzelfden en den volgenden dag gingen andere schepen met zwaar geschut evenzoo derwaarts. Hoezeer de Russen hun standpunt aan den Kaukasus bedreigd voelen, bewijzen de buitengewone afzendingen van troepen, die van Odessa en Sebastopol over de Zwarte Zee naar Poti geschieden, waar de soldaten zijn ontscheept. Volgens het *Journal de Constantinople* zouden het 25,000 man zijn. De zieken, welke de Russen nog hebben achtergelaten, moeten mede naar dezelfde plaats vertrekken. Buitendien zouden 30,000 Tscherkessen van verscheidene stammen meerdere groote detachementen der Russen in het defilé van Zakartala hebben aangevallen en hun eene belangrijke nederlaag hebben doen lijden. Ter andere zijde moet de Scheik Schamyl, die reeds zoolang te vergeefs door de Russen wordt bestreden, aan Abdi-Pacha eenen bijstand van 20,000 man hebben toegezegd. Bedenkt men nu, dat reeds den 9 October in de omstreken van Erzerum de volgende troepen stonden: in Bajazid 3000, in Kars 10,000, in Ardekschau 6000, in Battum en Tscharuk-Su 4000 man geregelde en 20,000 man ongeregelde troepen, te zamen 43,000 man; voorts in Erzerum omstreeks 10,000 man; voegt men daarbij de sedert uit Syrie aangekomen manschappen, — dan waren daar reeds 65000 man. Dit bevestigt hetgeen wij reeds voorlang hebben aangemerkt, dat namelijk de oorlog aan den Kaukasus voor de Russen zeer gevaarlijk dreigt te worden. Of anderdeels aan den Donau de Turken eene aanvallende houding zullen aannemen, weetmin dat deze met goed gevolg kan worden volgehouden, gelooven wij niet. Alles duidt evenwel aan, dat de Turken van die gedachten zijn. In de nabijheid van Silistrie moeten 140 groote pontons door de Turken gereed gemaakt zijn, elk geschikt om eene compagnie soldaten in te nemen. Buitendien is een hooggeplaatste beambte en bouwmeester van het arsenaal vertrokken, om 60 kanonneerbooten aan den Donau uit te rusten, zonder dat daarom het arsenaal en de scheepswerven stilstenden. Integendeel, de bedrijvigheid, die hier heerscht, is geheel overeenkomstig met de overige toerustingen. [illegible] groote linieschepen en een stoomfregat alhier van stapel loopen, behalve twee andere, die in den loop der vorige week zijn te water gelaten en gewapend."

Nog deelt het bedoelde blad het volgende mede uit Pera, 20 October:

„De Hattischerif, waarin de oorlogsverklaring vervat is, is nu ook in alle provincien gelezen geworden, en heeft den krijgslust der Musulmannen ten toppunt doen stijgen. In het leger van Schumla is de voorlezing onder bijzondere feestelijkheden geschied en eindigde zij met de tot heden nog nooit in Turkije verrigte plegtigheid, dat alle officieren zich rond de vanen schaarden en met opgeheven handen, en de oogen op een door den veld-Imam hun voorgehouden Koran gerigt, zwoeren hun leven voor [illegible] regten des Ottomanischen troons gul te zullen opofferen; dezelfde plegtigheid werd later [illegible] de afzonderlijke bataillons herhaald. Ook [illegible] de eigenlijke zieg der Osmannen, heeft de Hattischerif de grootste geestdrift doen ontstaan. De Sultan, die inderdaad niets dan lust en vrede wilde, kon niet anders handelen dan hij gedaan heeft, en elk toegeven zou voor zijn persoon de ernstigste gevolgen gehad hebben. Rusland dacht zeker niet, toen het zijne eischen deed, welke het gevoeligste punt voor de Osmannen, het geloof, troffen, dat zooveel godsdienstijver en zelfopoffering bij dit volk [illegible] zaam was. Naar men zegt, wil Turkije toch aan den Donau aanvallen, en uit het arsenaal alhier zijn de noodige werktuigen tot het inrigten van 60 kanonneersloepen daarheen gezonden. De admiraliteit, aan het hoofd waarvan thans Mohamed-Pacha staat, toont groote bedrijvigheid. Zelfs op de werven van Sinope en Ismid (in Nicomedie) wordt onophoudelijk gebouwd, en de keizerlijke vloot zal eerstdaags met vijf schepen, waaronder de prachtvolle tweedekker *Teschrifie*, met 84 kanonnen, vermeerderd zijn. Ook het overbrengen van troepen is weder toegenomen; zoo werden onder anderen den 18 des morgens op vijf stoomfregatten bij de 9000 naar Trapezunt ingescheept; Syrië heeft een naar evenredigheid zeer groot contingent bij het leger geleverd. De diplomatie zelf, het onmogelijke harer pogingen inziende, tegenwoordig met zwakken wind en schijnt het ten slotte maar aan den loop der zaken over te laten. Conferentien hebben in den laatsten tijd minder plaats gevonden." Volgens een keizerlijk bevel zal dezer dagen de minister voor den handel, landbouw en openbare werken, Namik-Pacha, naar Parijs en Londen

vrijzen, om eene leening te sluiten. De hofcourant spreekt slechts van een groot financieel vraagstuk, dat hij heeft op te lossen, en dat hem alle waarborgen van zekerheid gegeven zijn.

Ondanks al deze oorlogzuchtige berigten en verklaringen, schijnen er nog steeds onderhandelingen gevoerd te worden, en hopen vooral sommige Engelsche bladen, dat de zaken nog spoedig eene vredelievende wending zullen nemen. Die hoop wordt echter steeds flaauwer, en schijnt zich voornamelijk te bepalen daartoe, dat de worsteling tot het Oosten zal beperkt blijven. Er wordt bij voortduring van eene Nota van Oostenrijk gesproken, welke door al de mogendheden, Frankrijk uitgezonderd, zou zijn goedgekeurd.

De bemiddelende mogendheden zouden op grond van die nota de oorlogvoerende mogendheden kunnen dwingen, om zich tot het voorjaar geene verdere vijandelijkheden te veroorloven terwijl inmiddels de diplomatie werkzaam zou blijven, om de zaak, zoo mogelijk, te schikken. Een Europesch congres zou ook na den winter kunnen zamen komen, om de zaak te regelen. Welligt dat het besef van dit alles den strijdlustigen Omer-Pacha aandrijft, om de gebeurtenissen te laten spreken, doch dit kan noodlottig voor [illegible].

Het dagblad van Marseille geeft bijzonderheden over den storm, waardoor de vereenigde vloten bij het opkomen naar de Dardanellen zijn beloopen; het Parijsche blad *la Patrie* weerspreekt het, dat er storm heeft plaats gehad. Hoe het zij, men weet dat de vloten de baai van Besika verlaten hebben en thans de Dardanellen zijn binnen geloopen.

Ten slotte van deze berigten en beschouwingen verdienen de volgende zinsneden uit den *Times* allezins overweging.

„Eene beweging van beslissenden aard, zulks zij al gemaakt is, zal allerwaarschijnlijkst van den regteroever en door het Turksche leger gedaan worden. De Russen [illegible] waarschijnlijk niet [illegible], want de Czaar is kennelijk verlangend een aanvallenden oorlog te vermijden; hij is niet gestemd tot eenigen verderen inval in het Ottomannische grondgebied, en reeds in het bezit van eenigrins grootere „waarborgen" van dien aard dan hij noodig vindt. De Russen zouden, daarenboven, al de gevaren van een overtogt beloopen en zouden naderhand door de Turken in stellingen worden gelokt, die juist gunstig zijn voor de Ottomannische taktiek. Maar de vermelding van deze omstandigheden toont reeds aan, wat de Turken zouden verliezen door ze in hun nadeel aan te wenden. Zij zouden de hulpbronnen van legerkampen en wel voorziene stellingen verbeuren en voortrukken, met eene veel ontbrekende kavallerie en naauwelijks eenige militaire equipagie, om op effene vlakten een magtig leger, goed van beiden voorzien, te ontmoeten. Aan de inzigten der Russen wordt geheel voldaan door werkeloosheid, en indien de Turken besluiten mogten aan te vallen, dan worden zij door omstandigheden gedrongen te handelen met een ernstig [illegible] zijde."

[illegible] worden vereischt om te [illegible] zullen wat [illegible] veel meer van Europesche bemiddeling, dan [illegible] den Donau te trekken om op de [illegible] Gortschakoff te stuiten. Het is mogelijk, dat de Russen uit de Vorstendommen kunnen verdreven, maar het is in de hoogste mate onwaarschijnlijk, dat de Czaar zulk eene verdrijving dulden zou zonder eene poging om zijne stelling te hernemen; en zeker is het niet waarschijnlijk, dat het Turksche leger, met den Donau achter zich en de geheele magt van het Russische rijk voor zich, lang in staat zal zijn het veld te behouden. Het mogt eene vraag zijn of de Russen naar Konstantinopel zullen trekken, maar dit is zeer zeker, dat zij altijd naar Jassy en Bucharest kunnen trekken. In 't kort: er is geen wezenlijk voordeel uit een oorlog te behalen. De Czaar zal zekerlijk niet toegeven aan de aanvallende Turken hoewel hij ze misschien [illegible] doen behandelen. De Ottomanische krachten moeten [illegible] verslagen worden, [illegible] tusschenkomst van Europa den Turkschen troon kan behouden, kan zij het Turksche leger niet redden of betere voorwaarden aan den Turkschen Vorst verschaffen dan, naar wij vastelijk gelooven, zullen verkregen worden zonder tot vijandelijkheden in 't geheel over te gaan."

Binnenland.

's Gravenhage, 3 November.

Z. M. heeft de navolgende officieren op pensioen gesteld, A. van Geldrop Kapitein bij het 3de reg. infanterie, ƒ1080; D. Graswinckel idem bij idem, ƒ1080, beide onder toekenning van den titel van majoor; J. van Uden Kapitein bij het 5de reg. infanterie, ƒ1005; C. G. Roorda, 1ste luitenant bij het 6de reg. infanterie, ƒ536

Z. M. heeft benoemd, bij het 4de regement infanterie, tot kapitein van de 3de klasse (naar onderdom van rang), de 1ste luitenants: J. W. Tissot van Patot, en R. J. de Haan, beiden van het corps; bij het 5de regement infanterie, tot kapitein van de 3de klasse (naar onderdom van rang), den 1sten luitenant J. C. F. Schlosser, van het 1ste regement van het wapen.

Na voorafgegaan vergelijkend examen is, bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, benoemd, tot opzigter van den waterstaat in het 1ste district (Groningen), Hermannus Ranneboer.

* H. M. de Koningin, benevens de jeugdige Prins zijn heden middag ten 3 ure van HD. buitenlandsche reis in goeden welstand aan het paleis in de residentie aangekomen.

* In de zitting der Prov. Staten van Zuidholland van heden, is in de eerste plaats beraadslaagd over het voorstel van den heer Elink Sterk, strekkende om eene commissie te benoemen, die zich zou bezig houden met de voorbereiding van de herziening van het reglement van orde. Daar het uit den loop der beraadslagingen gebleken was, dat zoowel de voorzitter als onderscheiden leden van oordeel waren, dat aan Ged. Staten de verpligting is opgelegd, om in de eerste zomervergadering een ontwerp tot herziening van het reglement van orde meer te brengen [illegible] heeft de heer Elink Sterk het door hem gedane voorstel ingetrokken.

2o. is breedvoerig beraadslaagd over het rapport van Ged. Staten betrekkelijk de verpligting der provincie tot voortdurend onderhoud der werken, vermeld in hoofdstuk II, afd. II, III en IV, art. 1—6 en afd. VI der provinciale begrooting Gedep. Staten hadden in hun rapport het gevoelen ontwikkeld dat er termen bestaan, om in de voortduring van het beheer en onderhoud op den tegenwoordigen voet te berusten. — De heer de Greve heeft namens de commissie die in Julij jl. voor deze zaak benoemd was, de gronden van dat rapport in verschillende opzigten wederlegd. Dit is ook door den heer van Dorssen geschied. Zoowel de Voorzitter als de heer van Bylandt hebben daarentegen het rapport van Gedep. Staten toegelicht en ondersteund. Ten slotte heeft de vergadering met eene meerderheid van 48 tegen 24 stemmen besloten, zich met het rapport van Gedep. Staten te *vereenigen*.

Daarna is aan de orde het rapport der speciale commissie op het voorstel van Ged. Staten, omtrent de al of niet wenschelijkheid eener heffing en belasting op het rundvee, tot het behoud der instelling van geadmitteerde veeartsen en zelf-uitbreiding naar gelang der behoefte. Er wordt na afstemming van de verschillende deelen der conclusie des rapports van de speciale commissie door de vergadering besloten dat aan de veeartsen eene toelage zal worden verleend en dat Ged. staten nog in deze zitting daaromtrent een voorstel zullen ter tafel brengen. — De vergadering is daarna gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure.

** Onze correspondent te Leijden meldt ons: De heer G. Greven, Math. en Phil. Nat. Doct. te Utrecht, is benoemd tot 2den onderwijzer in de wiskunde aan het stedelijk gymnasium te Leyden.

De Gouvernementele commissaris des Konings in de provincie Zuidholland heeft den 1en dezer de volgende [illegible] minister van Justitie [illegible] het aanstaande wintersaizoen, door eenige detachementen hulp-marechaussée, de dienst der politie kunnen worden ondersteund.

„In verband met de regeling dezer aangelegenheid en de aanwijzing der standplaatsen van de weinige detachementen, waarover voor deze provincie kan worden beschikt, heb ik de eer UEd. te verzoeken, om mij te berigten, of er, naar uw gevoelen, in het belang der politie [illegible] in dat geval voorif zal behoeven te verstaan niet uwe ambtgenooten in de naastbijgelegene gemeenten, ten einde, wanneer ook aldaar insgelijks de dienst der hulpmarechaussée mogt verlangd worden, zoo mogelijk een detachement van vier man, onder het bevel van eenen wachtmeester of brigadier, voor den te bepalen kring van eenige gemeenten, kunnen worden aangewezen.

„Met uw eventueel berigt van toetreding tot zoodanige schikking zal ik tevens te gemoet zien eene opgave der gemeenten, voor welker gezamenlijke rekening het detachement wordt verlangd en van de gemeenten in welke de manschappen zullen worden gestationeerd, mitsgaders een besluit van den raad uwer gemeente, waaruit blijkt, dat hij toestemt in het voldoen van een gedeelte der kosten, in verhouding tot de bevolking der gemeente, van hetgeen de gemeenten te zamen zullen moeten bijdragen, ter voorziening in hetgeen de huisvesting en voeding der manschappen meer zal kosten dan de schadeloosstelling van 35 cents daags, die per hoofd van rijkswege wordt verstrekt, en tot vergoeding van hetgeen voor de fourrages der paarden meer dan in de garnizoensplaatsen zou moeten worden betaald.

„Ik verzoek UEd. om de onderwerpelijke zaak met spoed te behandelen; terwijl, wanneer ik vóór of uiterlijk op den 15 November aanstaande, deswege geen berigt, vergezeld van de bovenbedoelde raadsdeliberatie, van UEd. mogt hebben ontvangen, ik het er voor zal houden, dat, of de behoefte aan hulp-marechaussée gedurende den aanstaanden winter in uwe gemeente niet bestaat, of dat men zich dienaangaande met de naburige gemeenten niet heeft kunnen verstaan, en daaraan mitsdien geen verder gevolg zal worden gegeven."

In het cholera-hospitaal te Amsterdam zijn op 2 Nov. ingekomen 2 lijders, hersteld 5, overleden 1, blijven in behandeling 19.

Buiten het hospitaal zijn bij de centrale cholera-commissie op 1 Nov. aangegeven 16 lijders en 4 overleden.

Bij die commissie is aan liefdegiften, behalve kleedingstukken en eetwaren, tot heden ontvangen eene som van ruim ƒ15.000.

Naar men verneemt is in den avond van 30 Oct. in het dorp Birdaard (Friesland) de orde op vrij ernstige wijze gestoord geworden door de aldaar aanwezige polderwerkers, thans nog bezig aan de platting der Dokkumer-Ee. Ten einde verdere ongeregeldheden te voorkomen, is heden namiddag een detachement infanterie, sterk 1 officier en 24 manschappen, uit Leeuwarden derwaarts vertrokken.

Men schrijft uit Smilde, dat het belangrijke en reeds sedert lang gemaakte plan, om de landerijen in die gemeente in te polderen, en door watermolens of een stoomgemaal van het overtollige water te bevrijden, thans zijne verwezenlijking nabij is, daar het bestek van die werkzaamheden aan een onderzoek en aan de goedkeuring der Ged. Staten is onderworpen. Zoowel voor de vervening als voor den landbouw zou de verwezenlijking van dit plan van het grootste voordeel zijn.

Men schrijft uit Assen, 31 Oct., dat men met zekerheid weet, dat de geschillen tusschen de aannemers en de directie van de Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij uit den weg zijn geruimd, zoodat men ieder oogenblik kan verwachten, dat het waarborgkapitaal zal gestort worden en het contract ter teekening zal gereed liggen.

Den 2 Nov. is op de werf *de Hoop*, te Amsterdam, van den scheepsbouwmeester Jeron, Meyjes en Zonen, de kiel gelegd van het barkschip *Minister van Hall*, groot 220 lasten, bestemd voor de groote vaart en voor rekening eener reederij, onder directie van den heer W. L. van Coevorden.

Zr. Ms. brik *de Lynx* is op 1 Nov. te Hellevoetsluis in dienst gesteld, onder kommando van den Kapt.-luit. ter zee Jhr. H. J. L. T. de Vaynes van Brakell.

§ Uit Breda wordt ons gemeld: Het Koninklijk besluit, waarbij de heer Mr. [illegible], ter vervanging van den heer [illegible] tot Burgemeester dezer stad [illegible] heeft [illegible] allen met veel genoegen [illegible] de Koning had den waardigen Storm [illegible] kunnen doen vervangen. Reeds vroeg in den morgen vervoegden zich een groot aantal notabele ingezetenen ten huize van den nieuwen Burgemeester, om hem te complimenteren en hunne adhaesie aan 's Konings keuze te komen betuigen. Men mag er bijvoegen, dat de geheele stad eenstemmig is in de goedkeuring, die aan deze benoeming wordt gehecht, en de heer Mastboom, zoo algemeen bemind wegens [illegible] kunde en regtschapenheid, zal voorzeker alle [illegible] bevredigen met de gedane benoeming, hem zoo geheel ongevraagd te beurt gevallen, te aanvaarden, [illegible] als hij wezen mag [illegible] rekenen.

[*] Uit 's Bosch wordt ons van den 31 October gemeld: Ter gelegenheid der alhier heden gehouden jaarmarkt hebben verschillende ongeregeldheden plaats gehad. — Behalve drink- en zwelgpartijen vergezeld van straatschenderijen enz., welke gedurende den geheelen nacht voortduurden, heeft er een ernstig gevecht plaats gehad tusschen twee sergeants en twee burgers.

Een der laatsten is zeer ernstig gewond, zoodat men aan zijn behoud twijfelt; de twee anderen zijn onmiddelijk in arrest genomen.

— Heden ten drie ure, is eene compagnie militairen van 's Bosch naar Helmond vertrokken, om de aldaar heerschende wanorde tegen te gaan. De [illegible] meer loon vroegen, en de meeste fabrikanten [illegible] gerden, hebben de eersten zich aan [illegible] ongeregeldheden schuldig gemaakt. In [illegible] huizen van Fabrikanten, als ook [illegible] zijn de glazen met steenen ingeworpen, en naar men zegt, hebben de meeste arbeiders hun werk gestaakt.

Ingezonden Stukken.

Begrootingswetten.

[Wij ontvangen van eene geachte zijde onderstaand stuk ter plaatsing. Wij voldoen gaarne aan het ons gedaan verzoek, zonder daarom in allen deele met de beschouwingen des schrijvers in te stemmen. Wij zelven komen — volgens onze belofte — opzettelijk nog op de wet op de middelen terug. REDACTIE]

De huishouding van den Staat verschilt vooral daarin van de huishouding des burgers, dat terwijl de laatste zich ten pligt stelt, de tering te rigten naar de nering, de Staat zijne inkomsten regelt in verhouding tot zijne behoeften. Teregt gaat dan ook de beoordeeling en vaststelling der uitgaven aan die der ontvangsten, eigenaardig middelen (tot bestrijding) genoemd, vooraf. Het is evenwel noodig, in zekere mate de kracht of het vermogen der Natie te kennen, als maatstaf voor het gewigt der lasten, welke op haar kunnen worden gelegd, zonder dat voor verachtering, verkwijning of uitputting te vreezen zij. Men zou tot die kennis kunnen geraken langs verschillende wegen of — [illegible] wij meenen geen tegenspraak te zullen ondervinden zoo wij aannemen, dat in den regel geen bezwaar bestaat tegen het cijfer der begrooting van 1854; om het als maximum te beschouwen der gewone behoeften; evenmin als tegen het bedrag van elke belasting op zich zelve. Men versta ons wel, — wij willen niet beweren, dat er geen belasting bestaat, die niet zou drukken, maar wij meenen, dat in een normalen toestand de hoegrootheid van elke soort van belasting niet buiten verhouding staat tot den prijs van het voorwerp, dat belast is, wat de accijnsen betreft, — of tot het gebruik of genot der zaken, waarnaar de belasting geregeld wordt wat aangaan de directe belastingen. Maar dat beweren wij, dat *elke* belasting drukt, belemmert of bemoeijelijkt door de wijze van heffing of invordering, hem, die er door getroffen wordt of daarmede in aanraking komen moet. Uit dit bepaald oogpunt willen wij de Wet, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor 1854, beschouwen.

Wij willen het totaal cijfer der uitgaven, zoo als zij zijn voorgedragen, aannemen als het *maximum* van hetgeen op dit oogenblik voor 1854 noodig is, omdat door de beschikbaarstelling der sommen voor onvoorziene uitgaven ook reeds gerekend is op [illegible] bepaald te verwachten zijn, [illegible] zoo men deze omstandigheden, waarmede uitgaven gepaard gaan, nu reeds voorzag zonder daarvoor op de begrooting gelden uit te trekken, de begrootingswet daarmede in verband staande was onvolledig en moest verworpen worden.

Wij willen evenzeer de raming der inkomsten naauwkeurig en voor gegronde aanmerking [illegible] en daardoor geenzins ons zegel hechten aan het gevoelen in de section uitgedrukt, dat de raming te laag zou zijn en te ver beneden de werkelijke opbrengst van 1852 is berekend. Het is o. i. het kenmerk van een voorzigtig beheer, wanneer men de nadeelige gevolgen van misrekeningen en teleurstellingen en financiële aangelegenheden kennende, de raming der uitgaven ruim, die der inkomsten zuinig begroot. Maar ook dan vindt men in hetgeen steeds op de uitgaven beschikbaar blijft en wat de opbrengst de raming te boven gaat een voordeelig slot, dat niet door een meer of min aanzienlijk begrootingslot mag of behoort te worden vermeerderd. In het laatste geval toch vraagt men van de Natie meer dan men behoeft. Wat na de sluiting van het dienstjaar overblijft, vordert eene nieuwe [illegible]ke beschikking, welke, zoo er geene meer dringende [illegible] van anderen aard bestaat, eerst en vooral tot uit[illegible] schuld behoort te worden aangewend.

[illegible] op die wijze een juisten, regelmatigen en onomstoot[illegible] grondslag te hebben gelegd, waarop wij onze beschouwingen [illegible] doen rusten.

Het vermoedelijk [illegible] der begrooting voor 1854, nadat reeds eene som van [illegible] ingevolge de wet van 27 September 1841, voor amortisatie [illegible] uitgetrokken, bedraagt. . . . . *f* 1,572,[illegible]

waarvan nog moet worden afgetrokken voor kosten van het R. K. kerkgenootschap, die voor *Memorie* op de begrooting zijn uitgetrokken, maar voor 1853 zijn beraamd op.	479,549,18½
blijft dat slot	*f* 1,093,215,62

Op grond van hetgeen wij nu straks hebben ontwikkeld, achten wij dat voor 1854 van de Natie een millioen meer wordt gevorderd dan hetgeen ook na eene ruime berekening [illegible] het Staatsbeheer noodig is en, zoo men acht geeft [illegible] reeds bekende of wettelijk geconstateerde voordeelige [illegible] der laatste dienstjaren, is ons oordeel niet vatbaar voor [illegible] tegenspraak.

Wij [illegible] dat de Volksvertegenwoordiging ten duurste verpligt[illegible] op dezen toestand te wijzen en bij haar ten [illegible] te dringen, om in elk geval eenige wijziging of [illegible] te brengen in de begrooting van de middelen [illegible] der uitgaven.

Uit een ander [illegible] zich de begrooting der middelen beschouwen. W[illegible] aangenomen, dat de hoegrootheid van de [illegible] verhouding staat tot den prijs van het belaste voorwerp. [illegible] hoegrootheid wordt evenzeer voor sommige voorwerpen [illegible] door opcenten, ten behoeve van gemeente kunnende [illegible] worden. Die billijke verhouding bestond gewis op het [illegible], dat tot de invoering van den accijns werd besloten. Wij achten het tot de taak der Volksvertegenwoordiging, om bij de beoordeeling der begrooting in overweging te nemen, of die verhouding werkelijk op dezelfde hoogte gebleven is. Men zou daardoor te eerder en te beter komen tot de kennis en erkentenis, van den aard en het gewigt der lasten, welke op de Natie zijn gelegd. — Men zal te beter grond vinden, om de afschaffing, of vermindering der belastingen te vorderen of te bestrijden. Men zal te gemakkelijker eene overtuiging erlangen, of wijziging van het bestaande belastingstelsel noodig of onraadzaam is. Wij willen ons gevoelen met een voorbeeld ophelderen.

De prijs van het graan was, in den aanvang van 1833, toen het voornemen tot de heffing van een accijns op het gemaal reeds bestond van een mud tarwe gemiddeld *f* 9,00 en van een mud rogge gemiddeld *f* 6,00. Eene verhooging van *f* 1,50 voor de tarwe, van 45 cents voor de rogge ten behoeve van het Rijk was dus niet bezwarend. Maar bij den tegenwoordigen marktprijs van *f* 15 en *f* 10 wordt eene verhooging met den rijksaccijns, 23 opcenten en het collectief zegel of *f* 2,03 voor de tarwe en 61 cents voor de rogge een belangrijk bezwaar. Zulk een onderzoek omtrent den maatstaf der accijnsen op de eerste levensbehoeften moet jaarlijks en vooral nu, de taak der Volksvertegenwoordiging uitmaken.

Er is nog een oogpunt, dat bij de beoordeeling der begrooting in aanmerking moet komen: wij bedoelen de verordeningen, welke tot de invordering betrekking hebben, of de wijze van heffing. Men wijst op de heffing van octrooijen, regten op koffij en thee, paarden- en dienstbodengeld, enz., in de laatstvorige eeuw, om het tegenwoordige accijnsstelsel te wettigen; maar men verliest uit het oog op welke hoogst eenvoudige en min kostbare wijze die heffing destijds plaats vond. Hooge belastingen lokken de smokkelarij uit. Veelheid van belastingen vordert een talrijk goed bezoldigd toezigt. Geheele afschaffing van eene belasting geeft dubbel voordeel, èn in het bedrag of de prijs van het voorwerp, èn in de geheel vrije en onbelemmerde beschikking.

Zoo komen wij eindelijk tot een voorstel, dat wij gerustelijk der Regering kunnen aanbevelen. Wij bedoelen op hoedanige wijze de vermindering van *f* 1,000,000 op de begrooting der middelen, in het belang der ingezetenen, kan worden benuttigd.

Wij berekenen de opbrengst van den accijns op de *rogge*, met de 23 opcenten en het collectief zegel, op *f* 500,000, en de 23 opcenten van den accijns op de *tarwe*, op eene gelijke som; of liever, wij schatten het verlies voor de schatkist door die afschaffing op *f* 1,000,000 ten hoogste, omdat wij rekenen op eene meerdere opbrengst van de tarwe na de vermindering, en een getrouwer toezigt door meer beschikbaar personeel voor de overige accijnsen. — In den tegenwoordigen tijd is verder betoog over de nuttigheid van dezen maatregel o. i. overbodig. M.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 3 November 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	61¼ ½ ⅛	*Hope* 1798/1816	5	104½
Dito Certificat..	3	74¼	Dito 1828/1829	5	
Dito dito .	4	92¾ 13/16	Cert. 1831/1833	5	
O. I. Leening.	4	91⅞ 2	Dito Dito	4½	
Amort. Syndic.	3½		Dito *Hope* . . .	4	
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Stieglitz.* .	4	88½
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	87½
Certificaten. . .	2½		Inschr. Assig.	6	
Dº *Rothschild.*	2½	50½	Certific. dito. .	5	69¾ [illegible]
Frankrijk.			**Polen.**		
Obligatien. . .	3		Obligatien [illegible]	[illegible]	88½
Spanje.			**[illegible]rijk.**		
Nieuwe . . .	1	21 11/16 ⅝	[illegible]talliek . . .	5	76½ 77/16
Dito Buitenl. .	3	44½	Dito bet. Amst.	5	90½ ⅝
Dº Binnenl. c/m.	3	40⅝ [illegible]	Dito letter B . .	5	90½ [illegible]
Bew. Sp. Cum.		[illegible]	Dito 1847 . . .	2½	39½ [illegible]
Amort. Schuldbr[illegible]		[illegible]	Dito 1851/1852	2½	39½ [illegible]
Portugal[illegible]					
Londen [illegible]		[illegible] 12/16 ¾			
Dito [illegible]					

[illegible] Brazil. bij Roths. p. s. 500 5 pct. 95½; Mexico, te Londen 3 pct. 25⅜, ⅜, ½; Dito Onb. 25½, ⅜, ½; Gren. [...] Londen p. s. 100 2½ pct. 19[illegible]; Dito Onbep. 19½, [...] Dito Uitg. 7⅞, 8⅛; Peru [illegible] pct. [illegible] ½.

De hoogere Buitenl. noteringen, alsmede [illegible] koopordei[s] welke heden in de voornaamste der Binnenl. en [illegible]landsche effecten geeffectueerd, deeden de prijzen van beiden [illegible] merkbaar vooruitgaan.

FRANKFORT, Woensdag, 2 Nov. 5 pct. Metal. 78[...] Bankactiën 1308; 1 pct. Spanje 21¼; dito 3 pct. 39[...] wissel op Weenen 103⅝.

Oostenrijksche iets flaauwer, Spaansche iets vaster.

LONDEN, Woensdag 2 November. Consols op tijd 9[...] Mexico nieuwe 3 pct. 26½; Gren. Uitg. 8; Ecuador 5[...] Spanje 1 pct. 21⅝; dito Certificaten 5; Passive 4¼.

PARIJS, Woensdag 2 November. Fr. 4½ pct. ex c. 99.1[...] dito 3 pct. op t. 73.15; Spanje binn. 3 pct. 40½; dito [...] pct. 21½.

WEENEN, Woensdag 2 November. N. Metall. 90[...] Lett. B. 105½; Bankactiën 1296; Lomb. 5 pct. [...] Lot. v. ll. 250 133; Wissel Lond. 11.09; Parijs [...] Zilver 13½.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON, [...]